

WYMOWA

Litera	Nazwa głóska	Przykład
a	á	<u>a</u> no
á	dlouhé á	má <u>m</u> e
b	bé	<u>b</u> ota
c	cé	<u>c</u> o
č	čé	č <u>e</u> lo
d	dé	<u>d</u> en
d'	dě	hr <u>u</u> d'
e	é	<u>e</u> n
é	dlouhé é	mlé <u>k</u> o
ě	é s háčkem	tě <u>l</u> o, bě <u>h</u> at, mě <u>s</u> íc
f	ef	<u>f</u> otka
g	gé	<u>g</u> uma
h	há	<u>h</u> odina
c	chá	<u>ch</u> ata
i	měkké í	vi <u>l</u> a
í	dlouhé měkké í	v <u>i</u> la
j	jé	<u>j</u> e
k	ká	<u>k</u> olo
l	el	<u>l</u> íst
m	em	<u>m</u> inuta
n	en	<u>n</u> ese
ň	eň	si <u>ň</u>
o	ó	no <u>h</u> a
ó	dlouhé ó	mó <u>d</u> a
p	pé	<u>p</u> as
q	kvé	<u>Q</u> uido
r	er	<u>r</u> uka
ř	eř	ře <u>k</u> a
s	es	<u>s</u> obota
š	eš	š <u>a</u> ty
t	té	<u>t</u> eta
ť	tě	chu <u>ť</u>
u	ú	<u>u</u> ka
ú	dlouhé ú	ú <u>s</u> ta
ů	ú s kroužkem	dů <u>m</u>
v	vé	<u>v</u> oda
w	dvojitě vé	<u>w</u> orkoholik
x	iks	refl <u>x</u>
y	ypsilon = tvrdé í	by <u>t</u>
ý	dlouhé tvrdé í	b <u>y</u> t
z	zet	<u>j</u> azyk
ž	žet	ž <u>e</u> na

Symbole diakrytyczne używane w języku czeskim to: ˇ *háček*, ´ *čárka* i ° *kroužek*.

Podczas literowania rozróżniamy czeskie litery w następujący sposób:

- *á* = *dlouhé a* = długie a
- *i* = *měkké i* = miękkie i
- *y* = *tvrdé i* = twarde i
- *ů* = *u s kroužkem* = u z kółkiem

Literę w czytamy jako *dvojité vé* = podwójne wu.

Samogłoski

Samogłoski dzielimy na krótkie *a, e, i, y, o, u* i długie *á, é, í, ý, ó, ú/ů*.

W języku czeskim występują też trzy dyftongi: *ou, au, eu*. W niektórych zapożyczeniach z innych języków występują również następujące grupy samogłosek *ie, ia, ii, io, iu*. Czytamy je w następujący sposób: *ia* [*ija*] – *fialový*, *ie* [*ije*] – *Itálie*, *ii* [*iji*] – *v Anglii*, *io* [*ijo*] – *rádio*, *iu* [*iju*] – *v rádiu*.

Samogłoski *ú* i *ů* wymawia się tak samo. Ich forma pisemna jedynie odzwierciedla różnice, które istniały między nimi w przeszłości.

Samogłoski *i* oraz *y* (lub *í* i *ý*) wymawia się tak samo. Wpływają one tylko na wymowę poprzedzających je spółgłosek *d, t, n*.

Spółgłoski

Dwuznak *ch*, który reprezentuje jedną głoskę, ma specjalne miejsce jako litera w czeskim alfabecie zaraz po *h*.

Jak wymawiać *d', t', ň*?

Przy poprawnej wymowie *d', t', i ň* przód języka dotyka przedniej części podniebienia twardego, podczas gdy czubek języka znajduje się pod przednimi górnymi zębami. Brzmia podobnie do *d, t, nale* bardziej międko.

Kiedy wymawiać *d', t', ň*?

Jeśli w tekście występuje *d', t', ň*, jak w słowach: *d'ábel, t'ukat, Plzeň*.

Jeśli w tekście występuje *d, t, n + ě*, jak w słowach: *děkuju, těžký, někdo*.

Jeśli w tekście występuje *d, t, n + i/i*, jak w słowach: *divadlo, dítě, tisk, tíseň, nikdo, nízký*.

Wyjątkiem są zapożyczenia, np. *tenis* [*tenys*], *diktát* [*dyktát*], *tip* [*typ*].

Jak wymawiać sylaby *bě, pě, vě, mě*?

Bě, pě, vě, mě czyta się [*bje, pje, vje, mñe*], tak jak w słowach: *oběd, jít pěšky, člověk, město*.

Asymilacii ubezdźwięcznienie spółgłosek na końcu wyrazów

W języku czeskim istnieje zjawisko zwane asymilacją. Aby zrozumieć zasady asymilacji, trzeba znać różnicę między spółgłoskami dźwięcznymi i bezdźwięcznymi. Porównaj spółgłoski dźwięczne i bezdźwięczne:

b – p, v – f, d – t, d' – t', z – s, ž – š, g – k, h – ch

Asymilacja spółgłosek

Spółgłoski dźwięczne na końcu wyrazu są wymawiane jak ich bezdźwięczne odpowiedniki:

b > p, d > t, d' > t', g > k, h > ch, v > f, z > s, ž > š. Na przykład: *Jakub [Jakup], oběd [objet], teď [tet], Oleg [Olek], břeh [břech], Václav [václaf], kvíz [kvís], muž [muš].*

Jeśli w słowie następują po sobie dwie spółgłoski, druga spółgłoska zmienia brzmienie poprzedzającej spółgłoski w następujący sposób: na przykład *vklad [fklat], tužka [tuška], kdo [gdo], sbírat [zbírat].*

Uwaga: Asymilacja występuje również w przypadku niektórych przyimków, np. *v kanceláři [fkanceláři], z České republiky [ščeské republiky].* Jeśli po dźwięcznym przyimku następuje słowo zaczynające się od samogłoski, spółgłoska jest wymawiana jako spółgłoska bezdźwięczna z tzw. zwarcie krtaniowym, np. *z Anglie [s 'anglije], z Itálie [s 'itálie].*